

Истина се углавном види, а ретко кад чује

Да ли је заиста достојно рећи да се истина лако види? Замислимо јавни форум, пиједестал на главном градском тргу, поред којег пролазимо док се неуморно и вечно смењују говорници, и, колико год да журимо, каткад застанемо, чувши мисао о нечему о чему немамо прилике често чути, због чега би говорници из прошлих миленијума били вођени на ломачу. Прене ли нас некад из наше очигледне истине то што смо чули, натера ли нас да сами истражимо свет у себи, да општи људски терет нађемо на плећима, учврстимо га, и охрабрени пођемо ка циљу? Помогосмо ли још коме да носи свој крст? Посласмо ли благовест широм света?

Не сећам се.

Али, у сећање ми се враћају други призори. Сећам се младих људи који су устали за своју будућност у својој родној земљи. И других, који су их ућуткали. Сећам се многих акција, али не сећам се ниједне реакције, нити једног излагања у сусрет народу који у рукама држи судбину целог света, али то не схвата. Сећам се глувоће и слепила оних који могу нешто да учине, а не чине пред громогласним вапајима живота, у њиховим очима толико малих. Наместо помоћи људима које би требало да служе, створили су свет у коме се тајно уговарају и у дело спроводе најразличитија недела, којих постајемо свесни прекасно да бисмо покушали да учинимо нешто.

Поновили су нам лаж да им не можемо ништа, толико пута да је постала истина.

Па како је могуће? Како може бити да неко кога је народ запослио, не може да добије отказ од свог послодавца, већ чак бива обрнуто. “Драги колега, дајте свој глас нашем кандидату, ако не из чисте љубави, онда бар да бисте задржали свој посао. Потпишите се овде. И овде. И овде...” Нико неће знати. Ма нема шта да нас брине, сам Шопенхауер је запазио: људима је лакше да умру него да мисле. А ми ћемо наставити да причамо онако како ми мислимо, надајући се да ће неко ризиковати као што ми нисмо. Можда ћемо само ћутати, али истина ће остати између наших очију, увек присутна као и грижа савести која је прати.

Заблудама смо испуњени, заблудама смо окружени. То нас држи постројене пред онима који да нам господаре нису заслужили ничим другим до бескрајним ланцима лажи којима су нас оковали. Зато, каже Максим Горки, лаж је религија робова и господара, а истина је бог слободног човека!

Рекло би се да постоје две врсте истине: она на коју можемо да утичемо, и она на коју нисмо свесни да можемо да утичемо. Сетимо се како је било некада: у једној монархији свргну владара или владарску породицу, та куга почне да се шири, па и у суседним земљама незадовољство испливава на површину и покреће талас револуција, реформи и реновирања друштва. Данас више нема таквих смена владара, већина је мишљења да међу опцијама нема различитости, те да их стога нема смисла мењати. Кажу такође да је историја показала да револуцијама не долазе демократије, већ диктатуре.

И у праву су – није довољно сменили власт, ми морамо да сменимо лажи којима нас свака нова генерација власти на силу храни! А ми? Ми уместо тога вршимо атентат на истину. Маса каменује онога који говори, као што рече Ками: тражити оно што је истинито не значи тражити оно што је пожељно. Уистину, истину није лако поднети, она никако не прија посланим и тромим умовима.

То је она истина која се види у свакој пори друштва у коју завиримо, али, та истина није веома допадљива, те из овог света сви волимо да понекад побегнемо у неки други. Данас

је то најчешће виртуелни, који расте све брже из дана у дан, у коме шунд и хумор за мозгове уморне од неразмишљања, све више потискују ангажоване садржаје – оне који прихватају одговорност да унапреде друштво и да поделе истину. (Запитајте се да ли је то стратегија или случајност.) Та одговорност на Интернету, штавише, не мора имати никакве негативне последице, бар у границама чудесне земље “.рс”, у којој нема чувара закона на сваком кораку, што већ није случај у виртуелним пројекцијама неких развијенијих земаља. Упркос свим могућностима, демократија на Мрежи траје тек толико док се токови дискусије не улију у мртво море пропаганде, конфликта, и, наравно, свеprisутне чисте глупости. Али, многи се осећају добро и у тим водама, губи им се осећај усамљености који крије мрак екраном неосветљених ћошкова собе. Верују да су повезани са себи сличнима, са најрођенијим родом.

Па, то је људска неминовност – и телесни људи верују да ће кроз формирање групе и групне активности бити срећнији, а како се зна још од Сенеке, људи више воле да верују него да просуђују – и заиста, што више верујемо, нама је лакше. Мање нас брину руине никад изграђеног савршеног света које нас прате на сваком кораку, као утваре из будућности коју смо могли да дохватимо, али нисмо.

Како смо већ открили моћ свог јединства, хајде да је користимо у сврхе напретка, да будемо мало јачи него угњетачи, све то кроз истину у звучном формату, ту музику која одагнава страх и мотивише нас да се сваки дан све мање жалимо а више радимо и боримо се за боље данас.

Зато треба да знамо да можемо да распарамо вео црне истине који се надвио над нама, конач по конач, да отмемо игле из руку ткаља судбине, и сви заједно саткамо неку човекоугоднију истину.

Балша Ђеранић

Математичка гимназија Београд
Ментор: проф. Радивоје Благојевић